

**ДОПОМІЖНІ МАТЕРІЯЛИ
ДО
ВМІЛОСТИ
НАКОЛЕСНИК/РОВЕРИСТКА**

ОПРАЦЮВАЛА СИРА ОРЛИЦЯ УЛЯНА СЛАБІЦЬКА

НАКОЛЕСНИК/РОВЕРИСТКА

Коли я літала довколо твоєї плянети я зауважила що діти йдуть на роверах. Розкажи мені дещо про їзду на ровері.

1. Має колесо /ровер/ і вміє їздити на ньому.
2. Правильно всідає й злазить.
3. Вміє оминати перешкоди.
4. Під наглядом поїде на коротку прогулянку під час якої викажеться знанням правил їзди.
5. Назве по-українськи важливі частини колеса (сідло, рама, гальма, душа).
6. Вдержує колесо в порядку: почистить, наоливить і напомпую.
7. Розкаже дещо з історії колеса.

МАЄ КОЛЕСО /РОВЕР/ І ВМІЄ ЇЗДИТИ НА НЬОМУ

Моя дитина має ровер і вміє на ньому їздити

підпис мами або тата

БЕЗПЕКА НА РОВЕРАХ

1 – Носи шолом – 75% смертельних випадків на роверах є наслідком поранення голови.

2 – Їдь уважно і передбачуй небезпеки – Не дивись лише на асфальт під переднім колесом.

Дивись до переду щоб предбачити небезпеки -

- авто гальмує
- авто закручує
- двері отворються
- небезпека в дорозі
- широкі ґрати
- поїздові рейки

Слухай чи щось зі заду тебе –

- чи авто за тобою
- чи автобус за тобою

3 – Притримуйся законів вуличного руху – Ровери підлягають тим самим принципам і законам вуличного руху як і авта.

4 – Не роби несподіваного – Інші шофери мусять знати як роверист буде себе поводити на ровері.

- їдь в прямій лінії по дорозі
- не виїжджай раптово на хідник чи з хідника
- не повертай раптово на ліво чи право
- завжди сигналізуй руками

5 – Будь видним – Їдь так щоб тебе було видно

- не виїжджай з поза кущів
- носи ясну одежду – спеціально в ночі
- в ночі уживай лімпку
- май рефлектори ззаду і збоку на шпицях

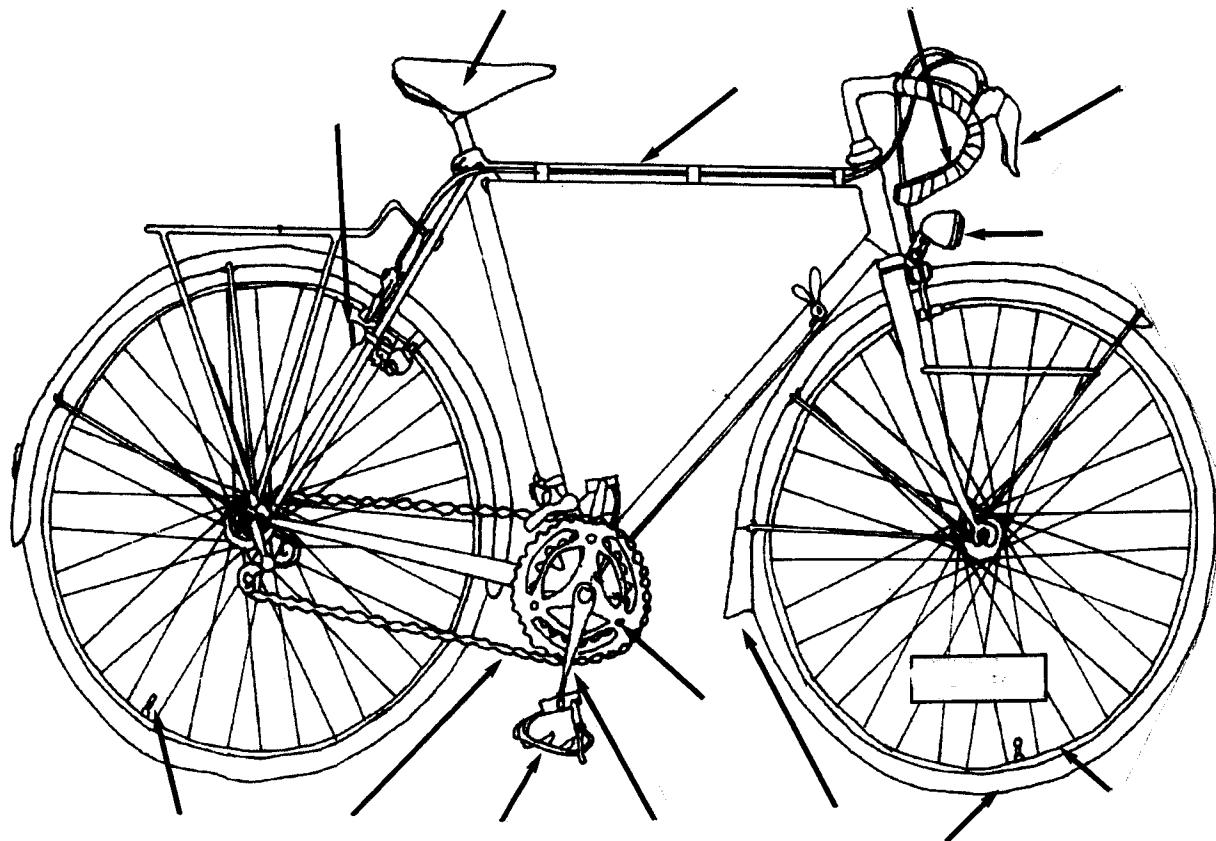
**ПД НАГЛЯДОМ ПОЇДЕ НА КОРОТКУ
ПРОГУЛЯНКУ ПІД ЧАС ЯКОЇ ВИКАЖЕТЬСЯ
ЗНАННЯМ ПРАВИЛ ЇЗДИ**

**Вміє оминати перешкоди
і
Правильно всідає й злазить**

**- поїхав/поїхала на коротку прогульку
розвором під час якої доказав/доказала що вміє оминати
перешкоди та вміє правильно всіdatи й злазити.**

підпис мами/тата або сестрички/братчика

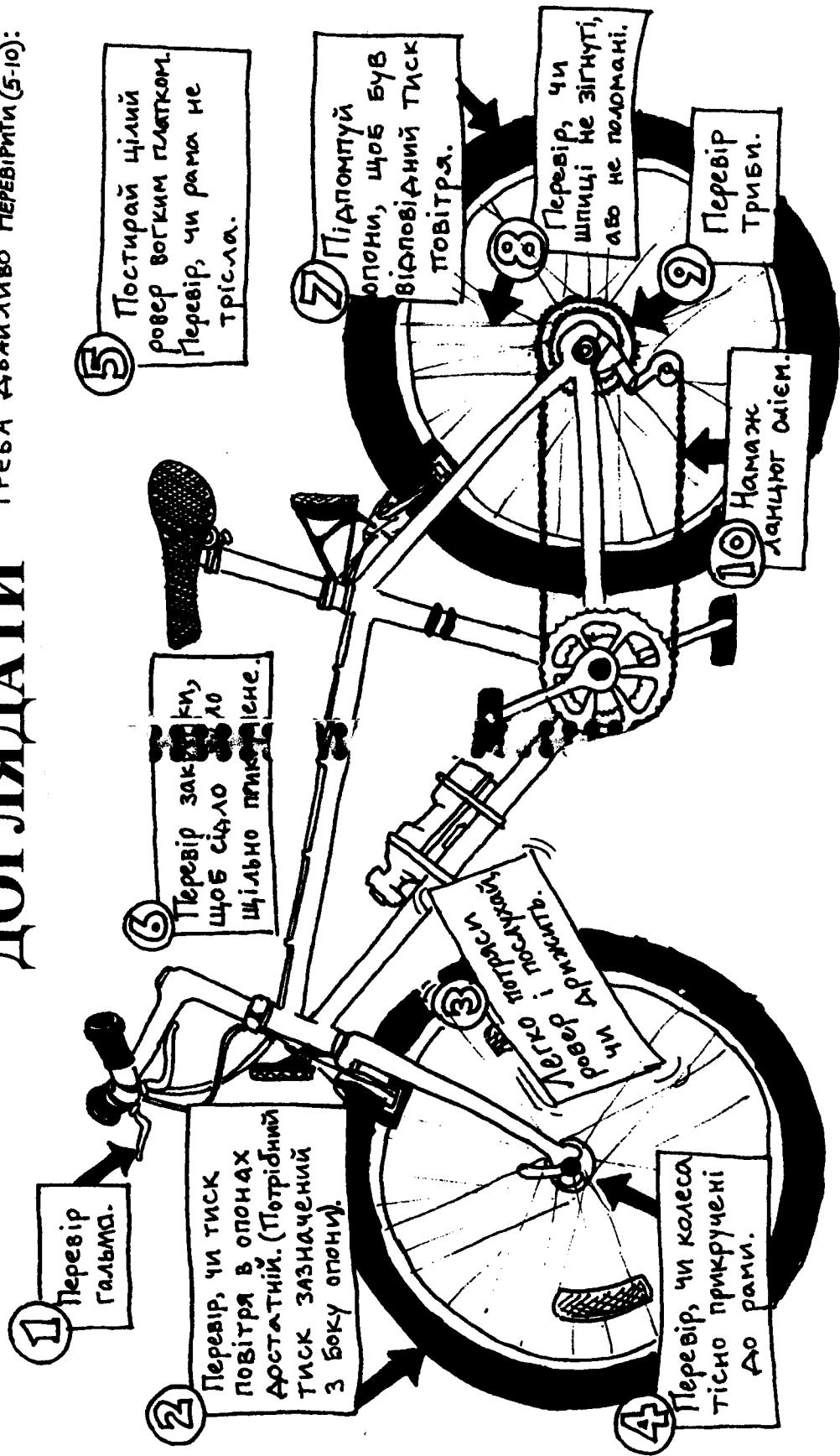
ВАЖЛИВІ ЧАСТИНИ РОВЕРА

- 1 – Сідло / Saddle
- 2 – Верхня Рама / Crossbar
- 3 – Болотник/Fender
- 4 – Керма / Handlebars
- 5 – Гальма / Brakes
- 6 – Опона / Tire
- 7 – Шина, Опона / Rim
- 8 – Шпиця / Spoke
- 9 – Педаля / Pedal
- 10 – Ланцюг / Drive Chain
- 11 – Триби/Gears
- 12 - Корба/Crankshaft
- 13 – Переднє Світло/Head Light
- 14 – Вентиль/Tire Valve
- 15 - Рефлектор/Reflector

РОВЕР ТРЕБА ДОГЛЯДАТИ

ПЕРЕД кожного ізходою.
РОВЕР ТРЕБА ПЕРЕВІРИТИ (1-4):

ВДЕРЖУЄ КОЛЕСО В ПОРЯДКУ

Моя дитина вдержує ровер у порядку

підпис мами або тата

ДЕЩО З ІСТОРІЇ КОЛЕСА

1490 – Перший Задум – Цей прототип знайшли серед рисунків Леонарда да Вінчі.

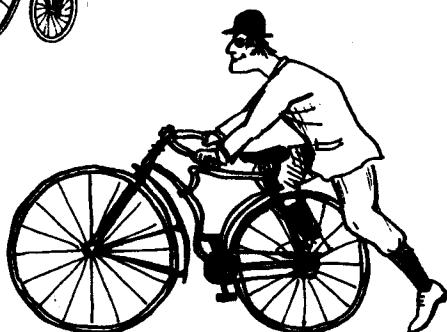
1817 – “Дендіхорс”, збудував Карл фон Дрезон. Він не мав педалів. Велосипедист попихав ровер ногами.

1861 – Велосипед – Перший правдивий ровер. Француз Пер Мішо додав корби і педалі.

1870 – Високий Ровер – (Penny Farthing). Мав одно велике коло з переду і мале зі заду.

1885 – Ровер – Винайдено ланцюгову передачу від педалів до заднього колеса.

ДОДАТКИ

ЧИ ТИ ЗНАЄШ ПРАВИЛА ДОРОГИ?

Знайди Пару

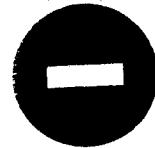
Стій – Стоп

Люди Переходять

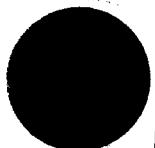
Школа

Шпиталь

Їсти

Інформації

Лазнички

Не Заходь

Не Паркуй

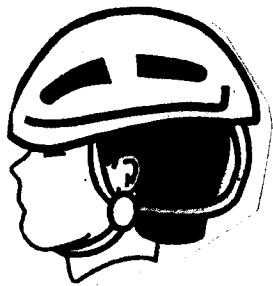

ЯК НОСИМО ШОЛОМ

Шолом мусить правильно пасувати. Якщо твій шолом рухається до переду над чоло, чи до заду, то він правдоподібно завеликий і правильно не хоронить твоєї голови під час випадку.

Знайди Пару

Неправильно

Неправильно

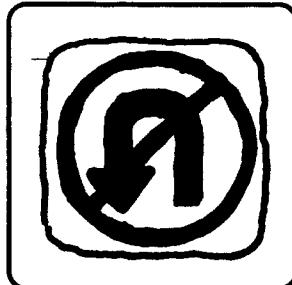

Правильно

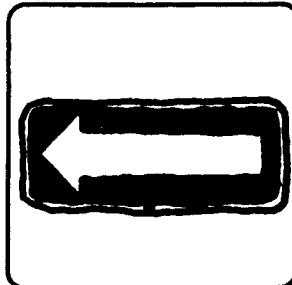

СИГНАЛІЗАЦІЯ ТА ЗНАКИ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОЇ ЇЗДИ

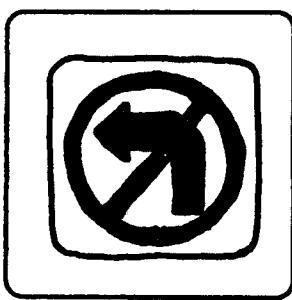
Якщо ідеш ровером, дуже важливо вживати ручні сигнали. Ті, що йдуть за Тобою, мусять знати, чи Ти плянуєш повернати, чи хочеш зупинитися.

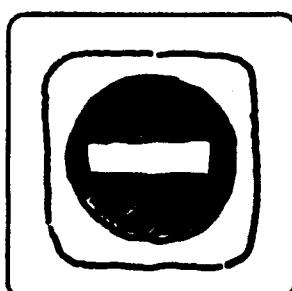
Не можна
розвертатися.

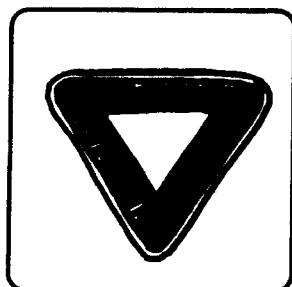
По цій дорозі
можна їхати
лише в одному
напрямі.

Не можна
повороти на ліво.

Не в'їжджай на
цю дорогу.

Треба
сповільнити
їзду, або
зупинитися.
Рух на дорозі,
куди в'їжджаєте,
має право їхати
першим.

Знак зупинки.
Треба
зупинитися.

ЗНАЙДИ СЛОВА

В українській мові є три назви: ровер,
велосипед і колесо.

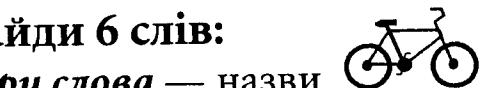
Слово *ровер* походить з Англії.

Слово *велосипед* походить із Франції.

Воно створене з двох латинських
слів (VELOCITAS, PEDES) і значить
швидконога.

Деякі люди в Україні на початку
19-го століття звали
ровери/велосипеди – колесо.

Можеш вживати слово, яке захочеш.

Знайди 6 слів:

- *три слова* — назви
- *три слова* — країни звідкіля ті назви походять

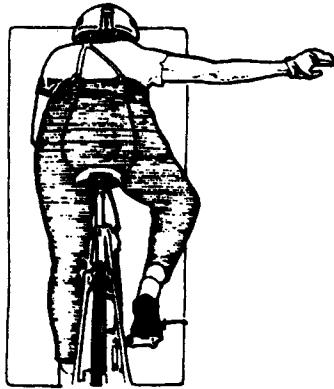

А	Ф	Б	В	Г	Г	Д	Е	Є	Ж	З	ъ
И	А	І	В	Й	К	Л	У	Н	О	А	Я
Р	Н	С	Е	Т	У	Г	К	Х	Ч	Ш	Ю
А	Г	Р	Л	І	Я	Ь	Р	Щ	Ю	Я	Г
ъ	Л	Р	О	А	Б	В	А	Г	Г	Д	Ф
Е	І	Е	С	В	Ж	З	Ї	И	І	Ї	ъ
Й	Я	К	И	М	Е	О	Н	П	Р	Ц	Є
З	Х	Ц	П	Ч	Ф	Р	А	Н	Ц	І	Я
К	О	Л	Е	С	О	Т	У	И	Р	Е	В
П	Г	Й	Д	К	Ч	Б	Н	М	ъ	Є	В

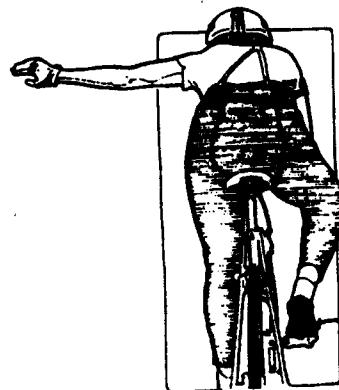
СИГНАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОЇ ЇЗДИ

Знайди Пару

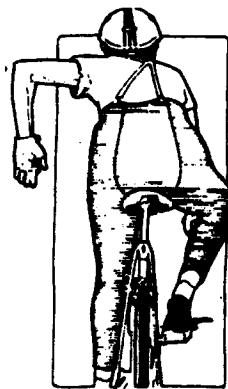
Вліво

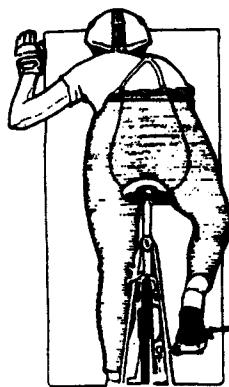
Вправо

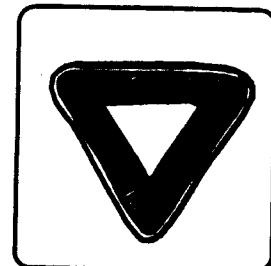
Вправо – 2

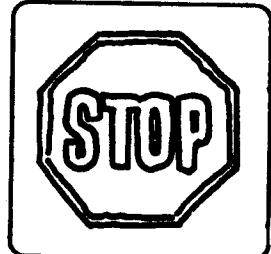
Стій

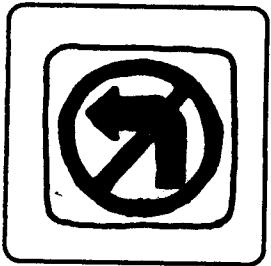
ПОЛУЧИ ЗНАКИ З ПРАВИЛЬНИМ ОПИСОМ

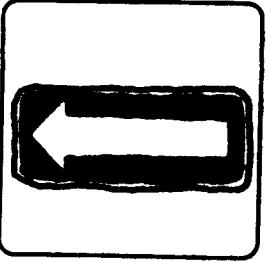
По цій дорозі
можна їхати
лише в одному
напрямі.

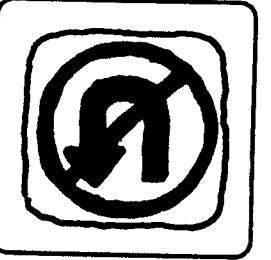
Не в'їжджай
на цю
дорогу

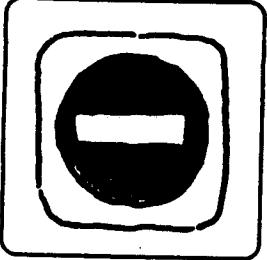
Не можна
повертати
наліво

Знак
зупинки.
Треба
зупинитися.

Рух на дорозі,
куди
в'їжджаєте,
має право їхати
першим.

Не можна
розвертатися

ЧИ ЇДЕШ РОВЕРОМ БЕЗПЕЧНО?

Перевір себе.

	ТАК	НІ	ЧАСОМ
• Я перевіряю свої гальми перед тим, як починаю їхати.	☐	☐	☐
• Я завжди одягаю шолом на голову. На всякий випадок.	☐	☐	☐
• Я завжди зупиняюся, коли є червоне світло, або знак стоп.	☐	☐	☐
• Я зупиняюся перед тим, як вийхати на дорогу, щоб перевірити чи дорога вільна.	☐	☐	☐
• Коли доїжджаю до рухливої вулиці, або перехрестя — я злізаю з ровера і пішки перевожу ровер.	☐	☐	☐
• Коли проїжджаю стежкою, по якій ходять люди, я обережно їх обминаю.	☐	☐	☐
• Коли їду вулицею, я тримаюся приблизно один метер (3 стопи) від краю дороги, щоб обминути ґрати і сміття, що при краю дороги.	☐	☐	☐
• Проїжджаю по прямій лінії правою стороною дороги так, як їдуть авта.	☐	☐	☐
• Я перевіряю спереду і ззаду, чи на вулиці є рух і тільки тоді їду.	☐	☐	☐
• Якщо великий рух, я злізаю з ровера і чекаю поки буде вільна дорога.	☐	☐	☐
• Я даю ручні сигналі вчасно, щоб ті, що їдуть позаду, знали куди я буду повертати.	☐	☐	☐
• Я перевіряю спереду і ззаду, що діється на дорозі — чи хоїде чи їде, щоб могти передбачити проблеми і обминути їх.	☐	☐	☐

Якщо ти відповіла, чи відповів “так” на всі запитання, ти їздиш безпечно.

Якщо ти відповіла, чи відповів “ні” на деякі запитання, подумай про них.

Продискутуй ці питання із дорослим. Небезпечна їзда допроваджує до зударів та аварій. Роверист може бути серйозно пошкоджений. Чи варто рискувати своїм здоров'ям, а може й життям?

Безпечна їзда стає привичкою, якщо ти трохи повправляєш.

РОВЕРИСТ

В	Е	Л	О	С	И	П	Е	Д	С	У	Й	В	Н	В
Е	Л	И	Т	Е	І	Ф	Ш	О	Л	О	М	Ц	А	Е
Н	Д	У	І	Л	Щ	Д	Ь	О	У	Р	Г	П	К	Р
Т	А	А	Т	С	Я	Г	Л	Б	Ь	І	М	Е	Г	Х
И	Л	Т	К	О	Л	Е	С	О	З	О	Х	Д	Ц	Н
Л	И	У	Д	О	А	З	А	Л	П	С	П	И	Ц	Я
Ь	В	О	Щ	Ж	Д	П	Ч	О	Щ	О	П	К	Г	Р
Ф	А	У	О	А	Е	У	Г	Т	С	Т	Н	О	С	А
Й	Н	С	М	Е	П	Г	П	Н	Ф	Ю	Ю	А	Д	М
О	Д	Р	К	О	Г	К	Щ	И	Р	С	О	Д	Ф	А
К	Е	Р	Т	І	Ю	Ц	Ч	К	И	О	Г	Г	К	П
К	Р	С	Ї	Л	Ц	К	Ю	Ф	Й	Ф	В	Т	С	К
Ц	Е	З	А	Д	Н	А	В	И	Л	К	А	Е	І	Ь
С	П	І	Д	Н	Я	Р	А	М	А	В	Н	Г	Р	Г
З	Д	Ю	А	А	Л	И	В	Я	Н	Д	Е	Р	Е	П

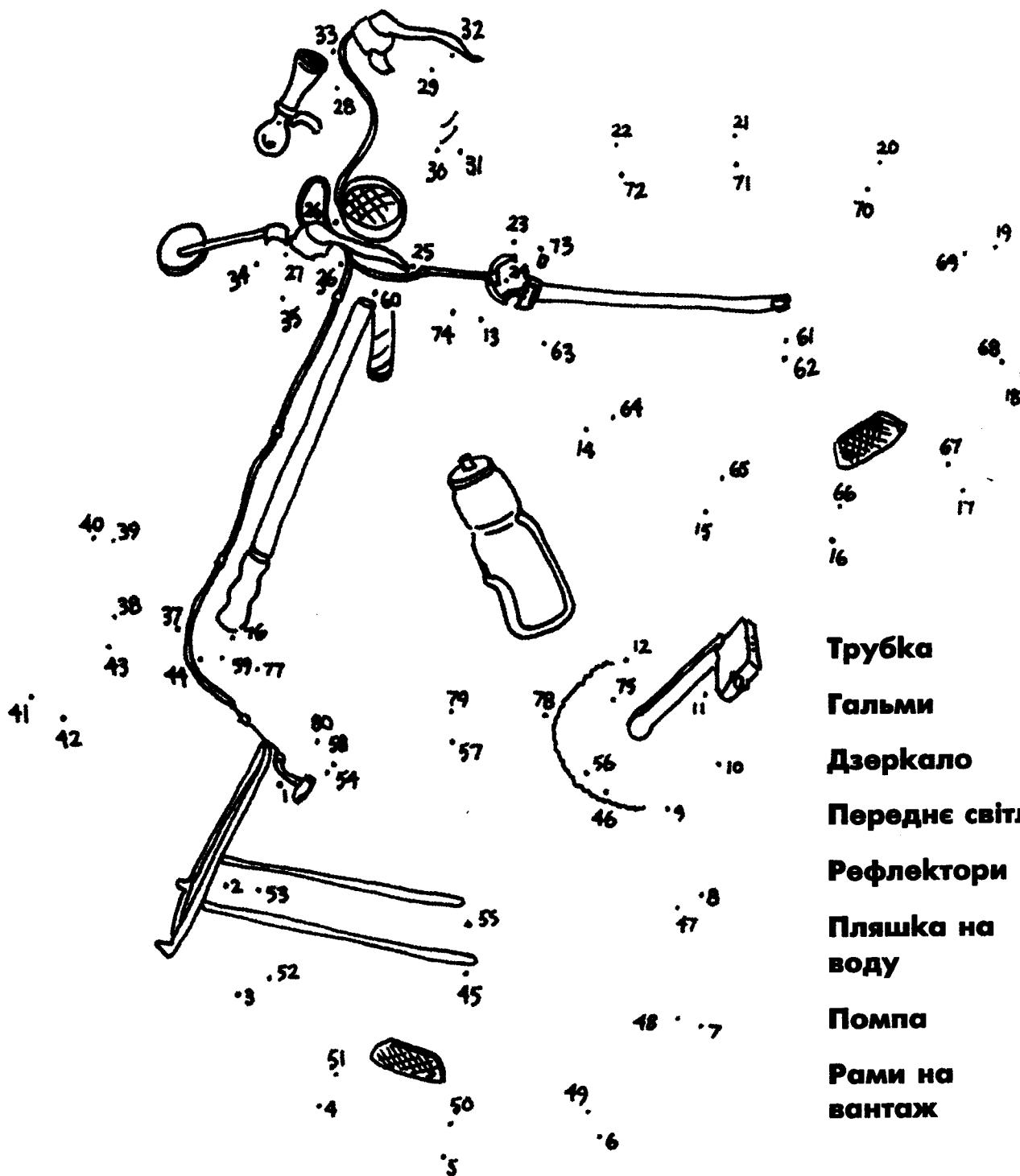
ВЕЛОСИПЕД
СІДЛО
ВЕРХНЯ РАМА
СПІДНЯ РАМА
ПЕРЕДНЯ ВИЛА

ПЕДАЛЯ
БОЛОТНИК
РОВЕР
ВЕНТИЛЬ
ЗАДНЯ ВИЛА

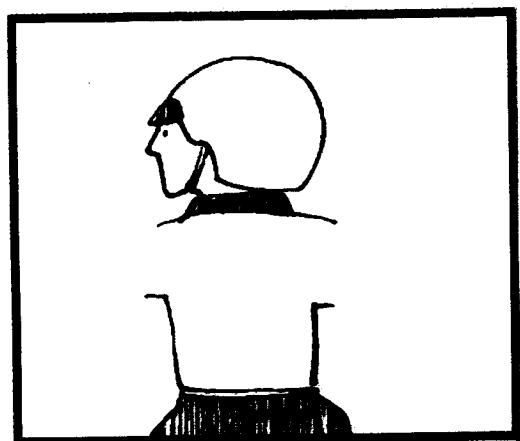
ШОЛОМ
СТОП
КЕРМА
ОПОНА
ПОМПА

СПОЛУЧИ КРАПКИ

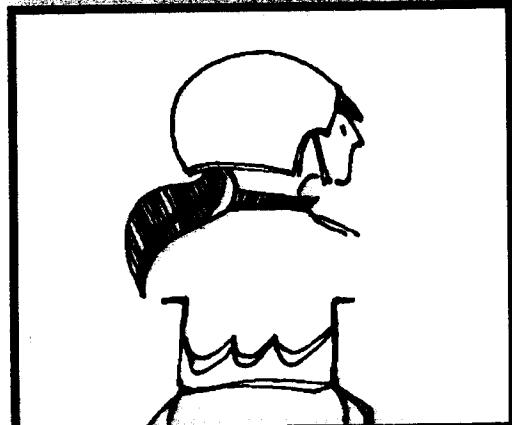
На рисунку є речі потрібні роверистові для безпечної їзди. Получи ті речі зі словами.

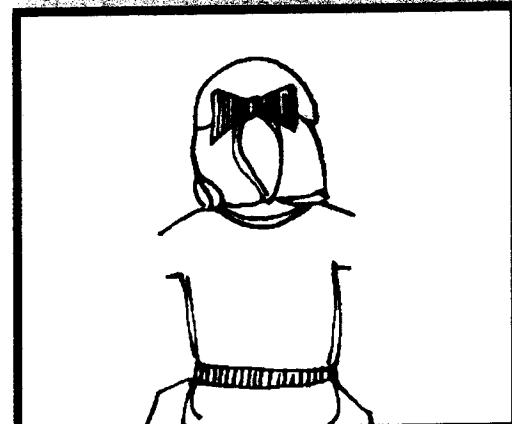
ДОРИСУЙ РУЧНІ СИГНАЛИ

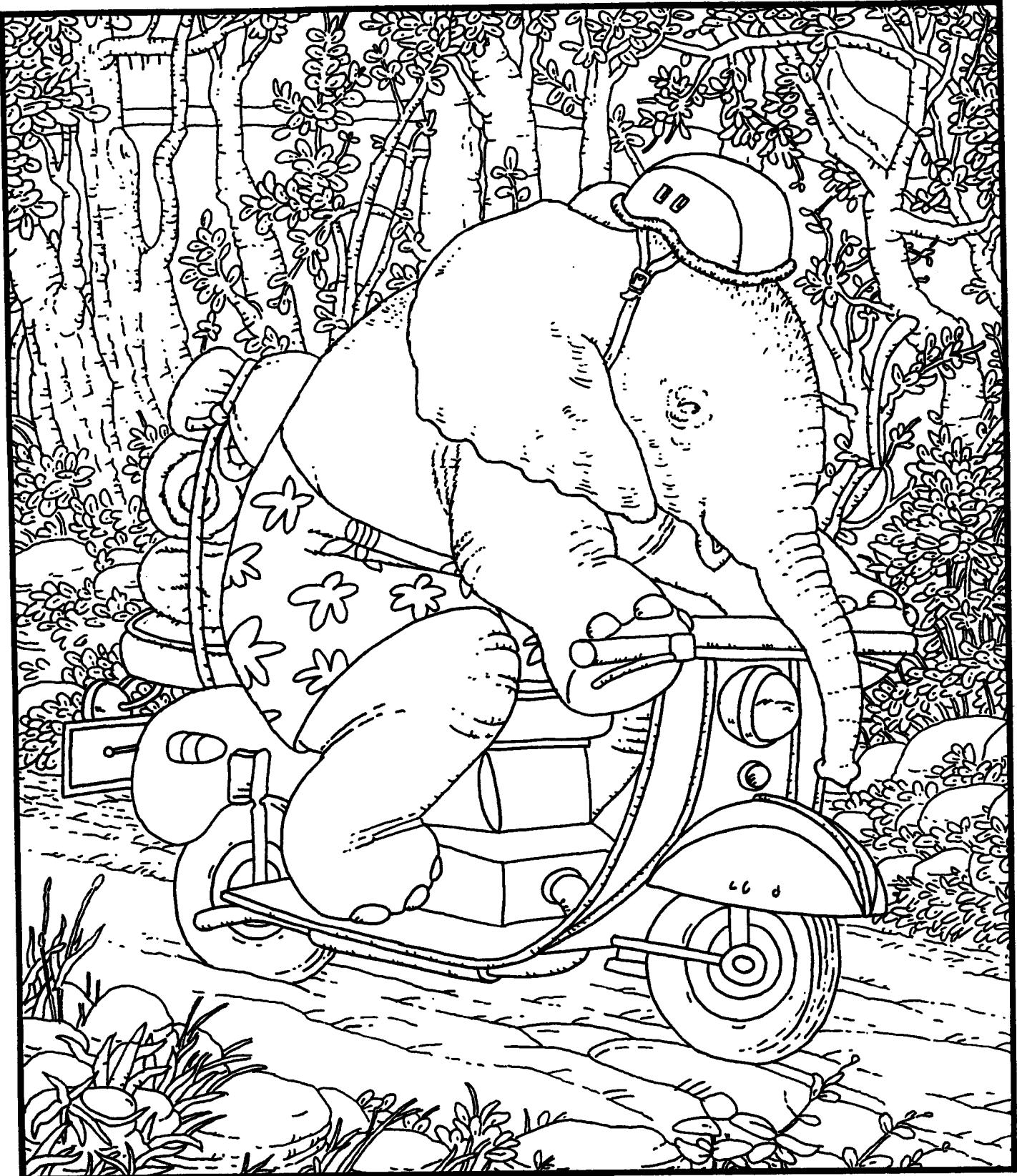
ПОВЕРНИ НА ЛВО

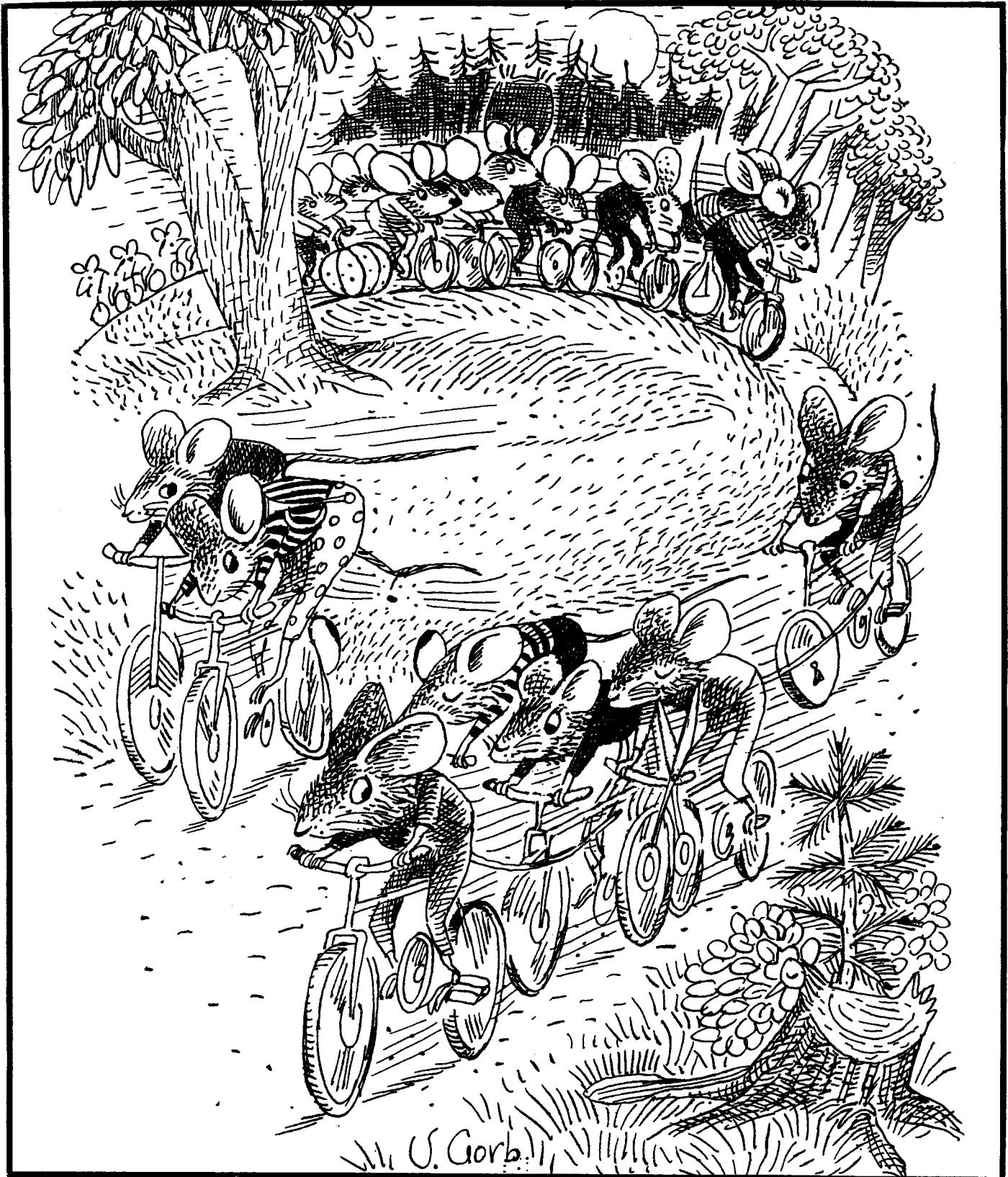
ПОВЕРНИ НА ПРАВО

ЗУПИНІСЬ

Знайди – щітку до зубів, перо, олівець, пляшок, ключ, лійку, пензель, горнятко, кавалок яблука, лійку, мешт, цвях.

Знайди – Курку, ножиці, трубку, сову, жарівку, щітку до волосся, колодку, стрілу, моркву, гарбуз, кота, пташку.

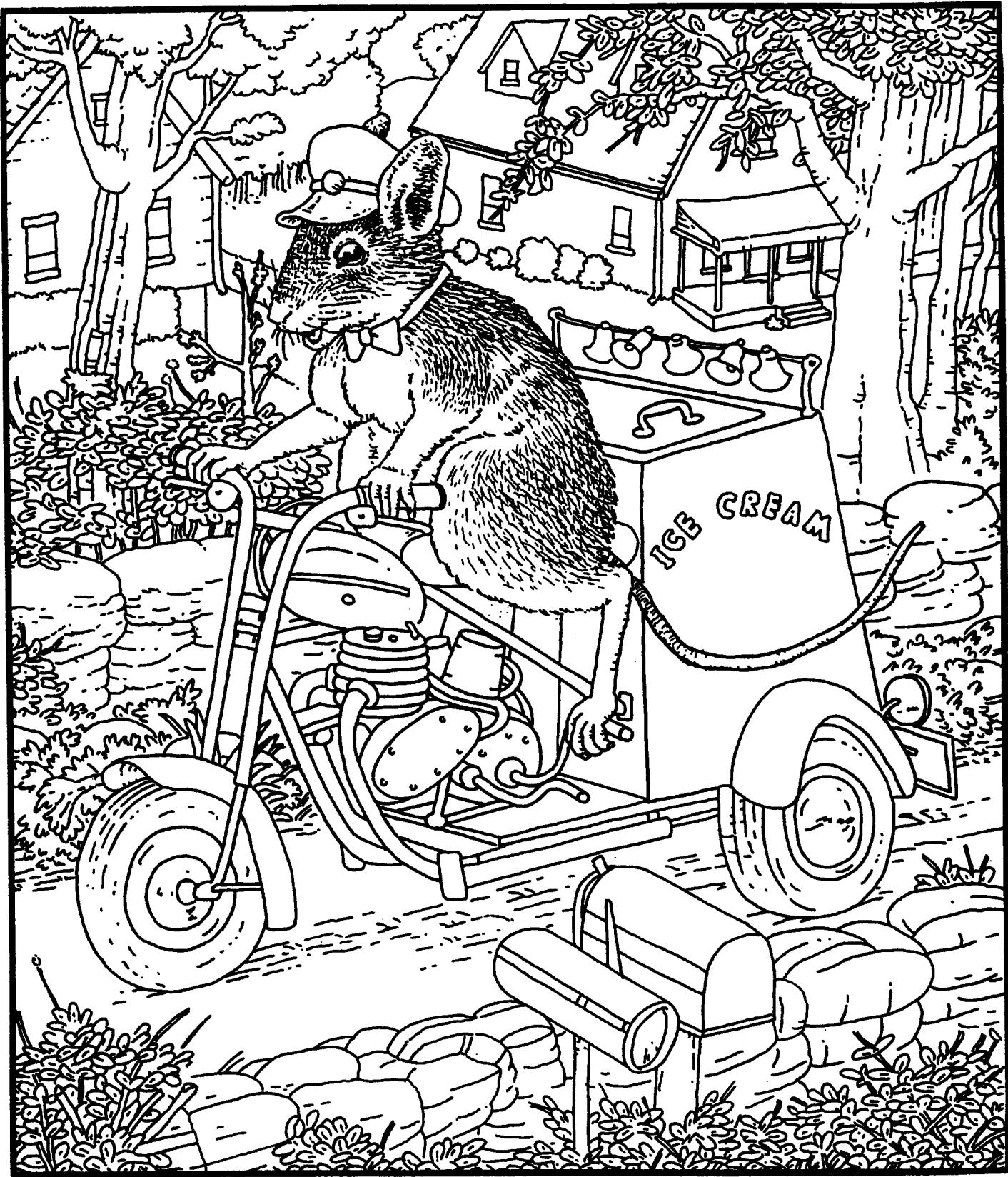
Знайди – Вішак, черепаху, качку, рибу, ножиці, коня, слімака, моркви.

Знайди – Морозиво, перо, олівець, побільшаюче скло, дзвінок, пензель, лопату, моркву, ключ, щітку до зубів.

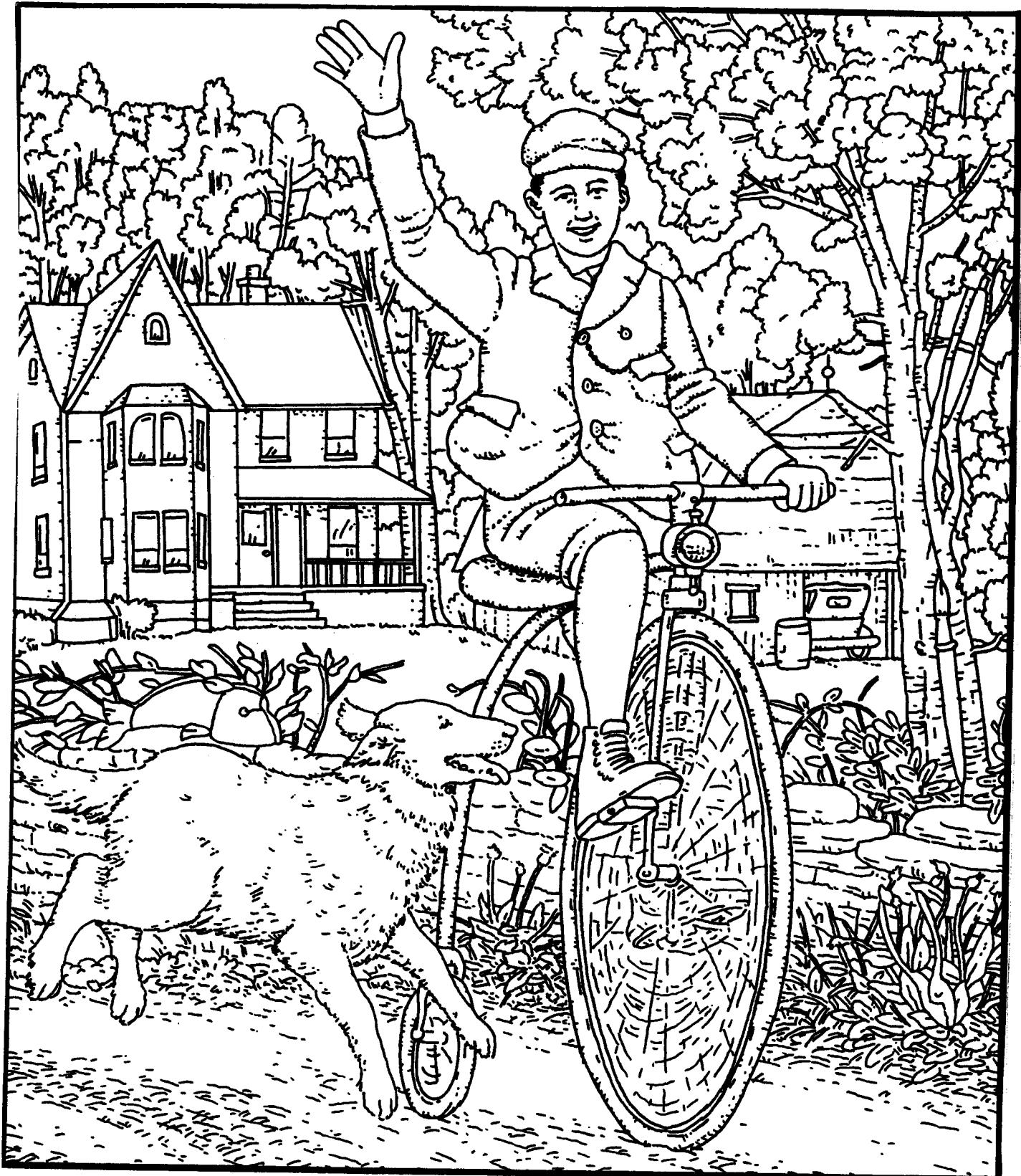
Знайди – Кредку, пензель, рибу, щітку до зубів, банан, ключ до дверей, шруботяг, окуляри, мешт, свічку, ключ.

Знайди – Щітку до зубів, олівець, редьку, горнятко, мешт, канапку з морозива, рукавичку, побільшаюче скло, помпу до ровера, лопату, пензель.

Знайди – Драбину, залізко, качку, хорогву, морозиво, трубку, вітрильник, шпульку ниток, цвях, свічку, ложечку.

Знайди – Ліхтарку, пляцок, книжку, морозиво, пір'ячко, окуляри, пензель, молот, кліщі, рибу, перо, жолудь.

ПРОГУЛЯНКА НА РОВЕРАХ

На сходини роя “Лисички” прийшли дві сестрички — сестричка Галя і її помічниця, сестричка Соня. “Сьогодні сестричка Соня буде переводити ройові сходини. Я мушу зараз іти, бо моя бабця хвора і мушу їй допомогти. Я хочу пригадати всім про прогулянку. Ми про неї вже давніше говорили. Отже, прогулянка буде на роверах у парку “Дон” вздовж ріки Дон.

Я вже говорила з братчиком Ярком. Це братчик роя “Вовки” Його рій буде мати прогулянку того самого дня. Ми рішили, що наші рої зустрінуться разом під час обіду на площі біля водоспаду. Після обіду будуть ігри і несподіванки.

Ми приготовили інформації на цій летючці. Це для ваших батьків. Прошу не забути їм передати. За два тижні ми будемо мати спільні сходини обох роїв, щоб переглянути виряд і правила безпеки на роверах.”

Сестричка Галя попрощалася і пішла. Сходини продовжувала сестричка Соня. Незадовго на сходини прийшла Оля. Це була новачка, яка недавно вступила до роя. Оля представилася сестриці Соні (вони себе не знали) і оправдалася за спізнення.

Наприкінці сходин сестричка дала Олі летючку для родичів і скоренько пояснила як виглядатиме ця прогулянка. Новачки вийшли з кімнати. Оля і Катя мали старших братів і чекали, щоб вони закінчили свої сходини. Катя зауважила, що Оля була сумною. Оля була нова. Катя не знала її добре і не була певна, чи щось їй казати. Але таки заговорила.

“Цікаво, яка то несподіванка буде під час нашої прогулянки,” почала розмову. Але очі Олі стали ще сумнішими.

“Я не можу йти на прогулянку. Я не маю ровера і не вмію їхати на ровері.”

Каті стало шкода Олі, але вона не знала, що їй сказати. В ту хвилину її брат вийшов зі своїх сходин.

“Катю! Ходи скоро, бо я поспішаю,” він заявив. Катя попрощалася з Олею і відійшла.

Катя сиділа задумана в підземці. Вона не могла забути Олі. Їй було шкода нової новачки. Раптом вона щось подумала.

“А де твій старий ровер?” спитала вона брата.

“Десь є. Чекає, щоб Денис виріс. А пощо його тобі?”

“Чи ти думаєш, що ми могли б його позичити на якийсь час Олі? Це нова новачка у нашему рої. Вона не має ровера, а ми їдемо на прогулянку.”

“Спитайся мами. То був би відповідний ровер для неї. Вона вчиться. Їй потрібно гальмувати ногами, не руками. Але я не знаю, чи височина буде добра. Треба, щоб Оля могла стати ногами на землю. Це важливе, щоб вона не перевернулася, коли раптово загальмує.”

Aти думаєш, що Тарас міг би допомогти Олі навчитися їхати на ровері?"

Тарас був їхній старший тіточний брат (кузин).

"Спитайся. Він десь кінчає тепер іспити на університеті. Тоді він повинен взяти нас на прогулянку. Він нам обіцяв."

Удома Катя все розказала мамі. Мама погодилися. Оля мало не скакала з радості, коли почула про ровер. За кілька годин вона була вже у Каті, щоб випробувати ровер. Але, він був завеликий. Дівчата були дуже розчаровані.

"Чекайте," сказав тато Каті. "Немає, чого сумувати. Треба знайти інший. Десь є ще Тараса старий ровер. Спитаємо тети Лесі."

На другий день знайшовся цей інший ровер. Знайшовся й шолом. Оля зараз прийшла. Вона боялася радіти, щоб знову не розчаруватися. Спробувала... Ровер підходив. Велика усмішка з'явилася на лиці новачки. Тоді вона почула голос Катіної Теті.

"Ми дуже радо подаруємо тобі цей ровер. Він нам і так заваджав." Радості не було кінця.

Тепер, треба було навчити Олю їздити на тому ровері. Домовилися зустрітися у парку, де була велика площа. Тарас погодився допомогти. Катя також прийшла зі своїм ровером.

Після першої лекції, Тарас похвалив Олю. "Ти маєш дуже добре відчуття балансу. Ти вже ідеш прямо. Тепер, тобі треба вправляти самій сідати на ровер, їхати, гальмувати і злазити з ровера. А тоді мусиш вправляти повороти на право і на ліво."

Оля і Катя щиро подякували Тарасові. Катя дуже любила Тараса. Він все був готовий допомогти.

Оля вправляла їзду на ровері майже щодня. Вона хотіла їхати на прогулянку з роєм.

Катя стрічала Олю час до часу. Вона подивляла її завзяття. "Я бачу, що до часу прогулянки, ти будеш зовсім готова їхати з нами," засоочувала вона її. Дівчата тепер вже товарищували.

НА ПРОГУЛЯНЦІ

День прогулянки був гарний. Всі прийшли на час. Оля приїхала з Катею. Вона трохи переживала, чи зможе зі всіми триматися. "Сестричко! Чи ми можемо трохи уважати на Олю. Вона щойно навчилася їздити ровером." Катя пояснила цілу історію.

"Очевидно! Як гарно, що ти нею зайнялася," відповіла сестричка й подумала, "Виглядає, що мої новачки вже вміють думати, як дорослі."

"Пам'ятайте, що всі ми маємо їхати безпечно," пригадала сестричка перед від'їздом. Незабаром, ряд новачок

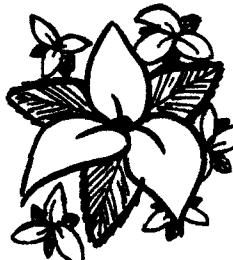
виrushiv з одної сторони парку, а ряд новаків з другої. Їхали без проблем.

Кілька разів усі зупинялися.

Одного разу сестричка Галя показала своїм новачкам най-старше дерево у парку. Це був дуже великий клен.

Хлопці, тим часом подивляли лісок покритий квітами тріліюм. "Це провінційна квітка Онтаріо. Її не можна зривати, бо кущик тоді не відростає," пояснив братчик Ярко.

Опівдні два рої з'їхалися на обід. Весело було.

Оля сиділа при столі біля Каті. "Ти собі добре давала раду," сказала товарищі Катя.

Оля сіяла. Тепер вона почувалася справді частиною роя.

Після обіду була гра. При кінці рої стали в лаву. Тоді сестричка Галя попросила, щоб Катя виступила.

“Катю! Даю тобі цю стяжку за твоє добре діло. Ти допомогла товарищі Олі роздобути ровер і навчитися їздити на ньому.” Всі вигукнули тричі “Готуйсь”. Катя того не сподівалася, але була дуже задоволена.

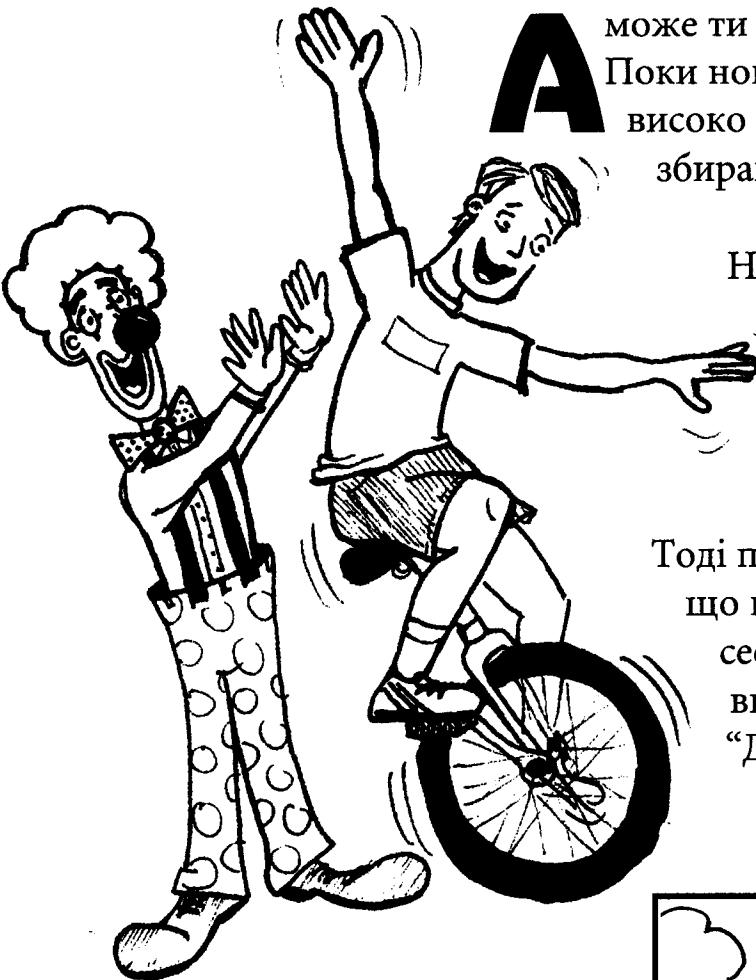
Всі вже забули про обіцяну несподіванку. Але раптом побачили, що до них прямують два паяци. “На чому вони їдуть?” спітався хтось вголос “То якісь дивовижні ровери,” відповів другий.

“Вітаємо!” вигукнули сестрички і братчики. Паяци почали кружляти довкола пластиунів і показували всілякі штуки. Всі сміялися. Тоді вони зупинилися.

“Я називаюся Цяпця, а це Дряпця. Ми зі школи цирку. Ми чули, що є прогулянка на роверах, отже приїхали до вас.” Цяпця розглянувся довкола. “Ви всі маєте такі гарні модерні ровери, а наши вже старі. Ровер Дряпці має 130 років, а мій має здається 50.” Він підійшов до найменшого новака.

Aможе ти хочеш спробувати мій ровер ?”
Поки новак щонебудь сказав, він вже сидів
високо на дивному ровері. Але їхати він не
збирався. То не була така легка справа.

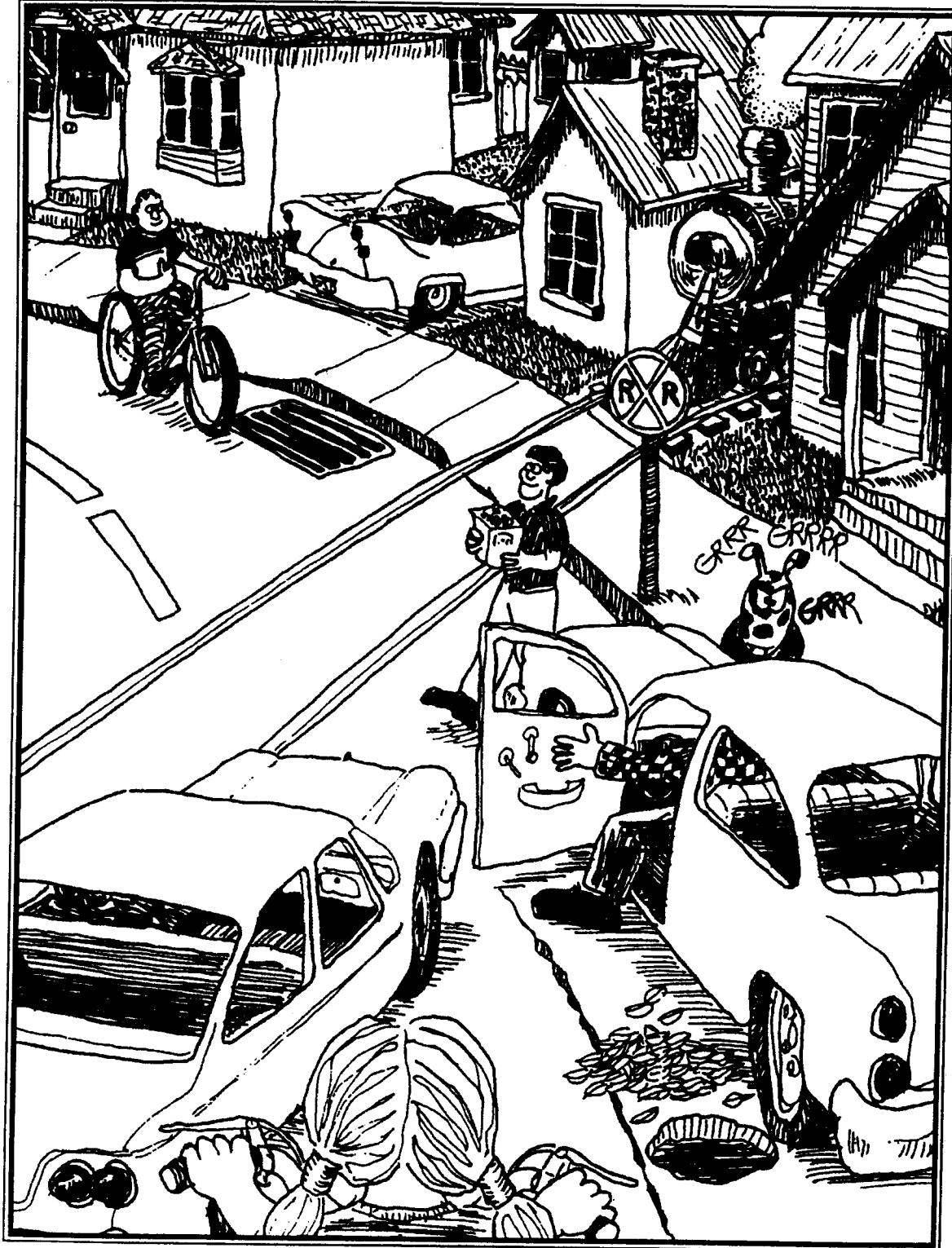
Новачки
поїхали на
південь,
новаки на північ, а
паяци залишилися
обідати. До них
тепер долучилася
решта їхньої групи.

Це була дуже
гарна
прогуллянка,”
подумала Катя.

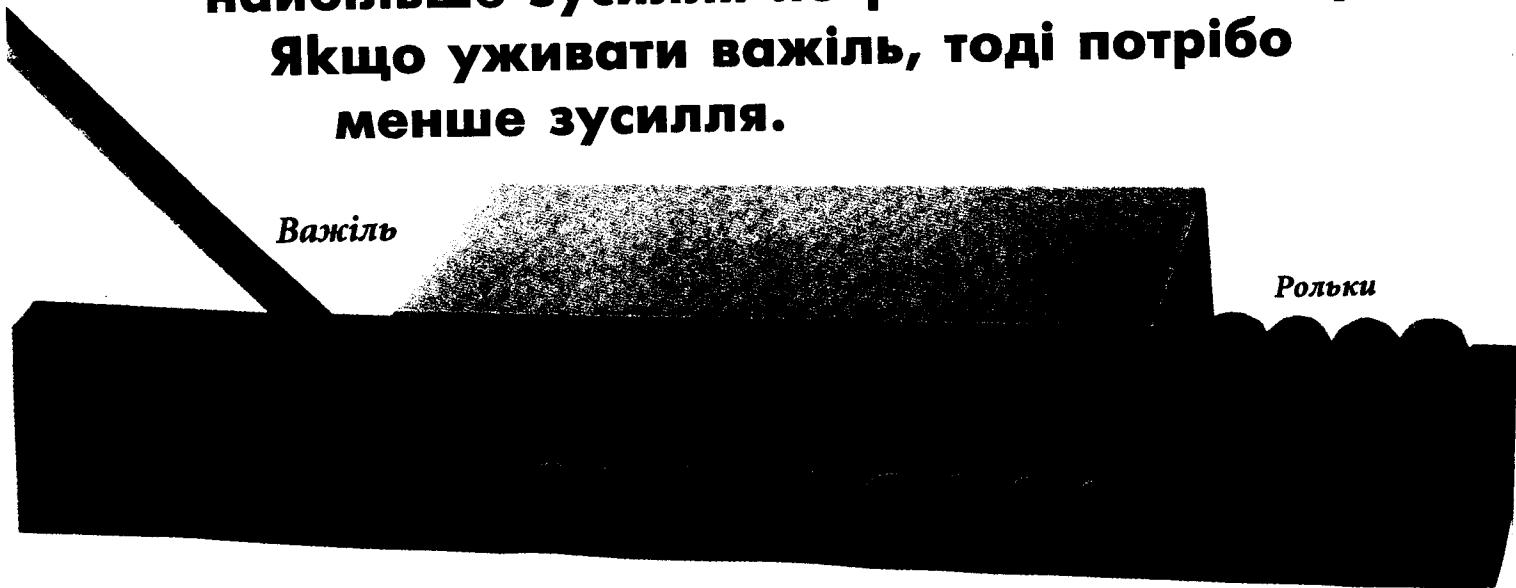
ЩО ЗЛЕ?

Сестричка їде на сходини ровером. Допоможи їй передбачити і обминути всі небезпеки. Знайди на цьому образку 10 можливих небезпек для ровериста.

ЧОМУ ПЕДАЛІ І ТРИБИ ОБЛЕГШУЮТЬ ЇЗДУ РОВЕРОМ

**Якщо ми хочемо щось зрушити з місця
найбільше зусилля потрібно на початку.
Якщо уживати важіль, тоді потрібо
менше зусилля.**

АКСЕРІМЕНТ

Візьми 15 паперових рольок і поскладай їх так, як на рисунку.
На верх постав кусок дерева.

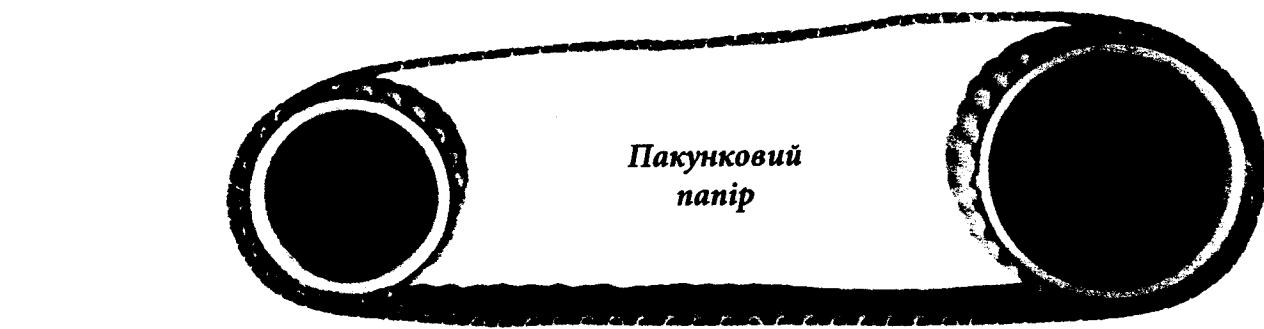
Порівняй як найлегше попхати. Порівняй 3 способи.

1. Попхай дерево рукою, тоді поклади його знову на місце.
2. Візьми дощинку і поклади, як на рисунку. Тримай дощинку при кінці і попхай дерево. Поклади дерево на місце.
3. Тримай дощинку посередині і попхай дерево.

Ти завважиш, що найлегше посувати дерево, якщо ти тримаєш дощинку при кінці.

У цьому есперименті дощинка є важілем. Отже, легше щось попихати, якщо уживаєш важіль, і чим довший важіль, тим легше.

Важілем у ровері є твої ноги і педалі.

Б. ЕКСПЕРИМЕНТ

Візьми дві рольки твердого паперу — одна більша, друга менша. Обвini цi рольки грубим пакунковим папером (corrugated paper), як на рисунку). Зроби немов ланцюг із цього, пакункового паперу, i обвini довкола обох рольок.

1. Покрути більшу рольку і перевір, як вона тягне меншу.
 2. Покрути меншу рольку і перевір, як вона тягне більшу.

Ти завважиш, що більша ролька сильніше тягне меншу.

ТРИБИ НА РОВЕРІ

ПОДАРОК
ПРЕДСТАВЛЯЕТ СИСТЕМУ
ПОДДЕРЖКИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ
ПОДАРОК ПОМОГАЕТ ВЫЧИСЛИТЬ
ПОДАРОК ПОМОГАЕТ ПОДДЕРЖАТЬ
ПОДАРОК ПОМОГАЕТ ПОДДЕРЖАТЬ
ПОДАРОК ПОМОГАЕТ ПОДДЕРЖАТЬ

Отиє триом допомагають рухати колесо ровера. Тому, роверист робить менші зусилля. Ізда ровером стає легшою.

